

Skatteutskottets betänkande

1982/83:22

om beskattningen av alternativa drivmedel (prop. 1982/83:100 bilaga 14)

Propositionen

Regeringen (industridepartementet) föreslår i proposition 1982/83:100 bilaga 14 Litt. E bl. a. att riksdagen antar ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt.

I propositionen föreslås att bensinskattelagen ändras så att den lägre skattesatsen, som gäller för motoralkoholer, inte längre skall tillämpas på etrar av metanol och etanol. Enligt förslaget bör ändringen träda i kraft den 1 april 1983.

Lagförslaget har följande lydelse.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1961:372) om bensinskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Till staten skall enligt bestämmelserna i denna lag erläggas särskild skatt (bensinskatt) för

a) bensin, utom kemiskt ren bensin, och andra motorbränslen, som innehåller minst 70 viktprocent bensin (ur tulltaxenummer 27.10);

b) metylalkohol (metanol), etylalkohol (etanol) och högre alkoholer, *etrar av metanol och etanol* samt andra än under a) avsedda blandningar, som innehåller sådan alkohol *eller eter* (ur tulltaxenummer 22.08, 29.04, 29.08 och 38.19), allt under förutsättning att varorna är avsedda för användning till motordrift (motoralkohol); samt

b) metylalkohol (metanol), etylalkohol (etanol) och högre alkoholer samt andra än under a) avsedda blandningar, som innehåller sådan alkohol (ur tulltaxenummer 22.08, 29.04 och 38.19), allt under förutsättning att varorna är avsedda för användning till motordrift (motoralkohol); samt

c) gasol, varmed avses varor som helt eller till huvudsaklig del består av petroleumgaser eller andra gasformiga kolväten och som har kondenserats till vätska (ur tulltaxenummer 27.11 och 38.19).

Skatt skall dock inte utgå för mineraloljeprodukter, som införs till landet för att vid oljeraffinaderier användas uteslutande som råvara vid tillverkning av bensin. Skatt skall inte heller utgå för bensin, som är avsedd för annat ändamål än motordrift, eller för motoralkohol, när varorna tillhandahålls i särskilda förpackningar om högst en liter. Vidare skall skatt inte utgå för gasol som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksva.

Bestämmelserna i denna lag om bensin gäller, om annat inte sägs, samtliga de varuslag som är skattepliktiga enligt första stycket.

2 §³

Skatt utgår med 1 krona 37 öre per liter, om annat inte sägs i andra eller tredje stycket.

För metanol, etanol och högre alkoholer *samt för etrar av metanol och etanol* utgår skatten med 43 öre per liter. Ingår sådan alkohol *eller eter* i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skat-

För metanol, etanol och högre alkoholer utgår skatten med 43 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 43

¹ Lagen omtryckt 1975: 274. Senaste lydelse av lagens rubrik 1975: 274.

² Senaste lydelse 1981: 430.

³ Senaste lydelse 1982: 452.

Nuvarande lydelse

ten för den inblandade alkoholen *eller etern* med 43 öre per liter och med 1 krona 37 öre per liter för blandningen i övrigt.

Föreslagen lydelse

öre per liter och med 1 krona 37 öre per liter för blandningen i övrigt.

För gasol utgår skatten med 33 öre per liter.

Skatten beräknas efter varans fakturerade volym. I denna skall dock inte inräknas smörjolja som har tillsatts bensin för motordrift. Kan skatten inte beräknas på sådant sätt eller skär faktureringen inte enligt vedertagna grunder, får beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1983.

Motioner

1982/83:356 av Einar Larsson m. fl. (c)

I motionen yrkas med hänvisning till motion 355 att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att etanol producerad på inhemska råvaror bör vara helt skattefri.

1982/83:544 av Nils Svensson m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen angående gasoldrift av bilar.

1982/83:707 av Ingemar Hallenius m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att etanol producerad på inhemska råvaror bör vara helt skattefri.

1982/83:1101 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

I motionen yrkas med hänvisning till motion 1100

1. att riksdagen beslutar att etanol och metanol baserade på inhemska förnybara råvaror skall vara skattefria,

2. att riksdagen med avslag på proposition 1982/83:100 bilaga 14 litt. E punkt 1 hos regeringen begär förslag om att metanol och etanol som ej baseras på inhemsk råvara samt alla högre alkoholer och etrar av metanol och etanol beskattas på ett med bensin per energienhet likvärdigt sätt.

1982/83:1740 av Per Unckel (m)

I motionen yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen om bensinskatt.

Utskottet

Den 1 januari 1980 sänktes bensinskatten för s. k. motoralkoholer så att det sammanlagda uttaget av bensinskatt och allmän energiskatt kom att uppgå till hälften av den sammanlagda skatt som utgick för normal bensin. Tanken var att stimulera en övergång till dessa alternativa drivmedel. En annan faktor var att energiinnehållet i metanol är enbart hälften så stort som bensinens. (Prop. 1978/79:115 bilaga 4, SkU 1978/79:44).

År 1981 utvidgades den lägre skattesatsen till att omfatta bl. a. etrar av metanol och etanol. Motivet härför var att dessa ämnen kunde förbättra blandbarheten mellan metanol och bensin och öka toleransen mot vattenstörningar.

Av propositionen framgår att bensinbolagen börjat använda en viss eter som blandningskomponent i bensin i större utsträckning än som kunde förutses och i andra syften än dem som motiverade den förmånligare beskattningen. Energiinnehållet i denna eter är väsentligt högre än i metanol. Gjorda utredningar visar enligt propositionen att skattesubventioneringen av etrar utgör ett av de avgörande hindren för låginblandning av metanol i

bensinen. Denna skattesubventionering föreslås därför upphöra fr. o. m. den 1 april 1983.

Per Unckel (m) yrkar i motion 1740 avslag på propositionen i denna del. Motionären menar att frågor hur man genom skatteförändringar skall stimulera låginblandning av metanol i bensin och trappa ned blyhalten i bensin bör behandlas i samband med den av regeringen aviserade propositionen om energibeskattningen.

I motion 1101 yrkande 1 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) yrkas att metanol och etanol baserade på inhemska förnybara råvaror skall vara skattefria. I samma motion yrkande 2 yrkas att propositionen avslås och att annan metanol och etanol samt alla högre alkoholer och etrar av metanol och etanol skall beskattas på ett med bensin per energienhet likvärdigt sätt. Skälen för yrkandena, vilka utvecklas i motion 1100, är att dessa åtgärder skulle stimulera produktionen och användningen av motoralkoholer, ge positiva regionalpolitiska effekter och på sikt främja exporten av energiutrustning och energiteknik.

I ytterligare två c-motioner, 356 av Einar Larsson m. fl. och 707 av Ingemar Hallenius m. fl., yrkas också skattefrihet för etanol producerad på inhemska råvaror.

Utskottet finner liksom föredragande statsrådet att den skattefavorisering av vissa etrar som genomfördes för något år sedan numera av skäl som anförts i propositionen framstår som obefogad. Sådana etrar bör därför enligt utskottets mening i fortsättningen inte beskattas lika lågt som motoralkoholer. I stället bör enligt utskottets mening ifrågavarande etrar beskattas med samma skattesats som gäller för bensin. I likhet med föredragande statsrådet anser utskottet inte att det är lämpligt att införa nya nivåer i skattelagstiftningen, vilket ett bifall till c-motionen 1101 yrkande 2 skulle innebära. På grund härav avstyrker utskottet såväl motion 1740 som motion 1101 yrkande 2 och tillstyrker bifall till propositionen.

I övrigt är utskottet av den uppfattningen att de beskattningsprinciper som tillämpats på bensin- och motoralkoholområdet de senaste åren i huvudsak bör ligga fast i avvaktan på den aviserade propositionen om ändring av energibeskattningen. Några längre gående skatteförmåner för metanol och etanol än som nu gäller bör enligt utskottets mening därför f. n. inte medges, särskilt som den sammanlagda skatten på motoralkoholer, genom att beredskapsavgiften på bensin ersatts med högre bensinskatt, nu kommit att understiga hälften av den sammanlagda skatten på bensin. Dessutom skulle den beskattningsprincip som motionärerna förordar, att en eventuell skattefrihet skall anknytas till de råvaror som produkten baseras på och därtill göras beroende av om dessa härrör från Sverige eller utlandet, vara praktiskt svår att genomföra. Mot bakgrund härav avstyrker utskottet motionerna 356, 707 och 1101 yrkande 1.

I motion 544 av Nils Svensson m. fl. (s) slutligen begärs att riksdagen uttalar att man på lång sikt bör ha en bestående skillnad mellan skattesat-

serna på bensen och gasol. Denna skillnad bör enligt motionärerna av bl. a. miljöskäl avvägas så att den stimulerar till en övergång till gasoldrift.

Skatten för gasol utgår sedan några år med en skattesats som står i viss relation till skatten på bensen, närmare bestämt den relation som gällde före skattehöjningarna 1979 (55/109). Vid höjningar av bensinskatten har skatten på gasol anpassats efter detta förhållande. Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden som inneburit en avvikelse från denna beskattningsprincip. Motionen 544 får därmed anses besvarad.

Utskottet hemställer

1. *beträffande beskattningen av vissa etrar m. m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1982/83:100 bilaga 14 litt. E punkt 1 och med avslag på motionerna 1982/83:1101 yrkande 2 och 1982/83:1740 antar det vid propositionen följande förslaget till lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,

2. *beträffande skattefrihet för viss metanol och etanol*

att riksdagen avslår

a) motion 1982/83:1101 yrkande 1,

b) motionerna 1982/83:356 och 1982/83:707,

3. *beträffande beskattningen av gasol*

att riksdagen avslår motion 1982/83:544.

Stockholm den 15 februari 1983

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m)*, Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m), Björn Molin (fp), Anita Johansson (s), Anna Lindh (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s)* och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

1. Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Karl Björzén och Ewy Möller (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "att genomföra" bort ha följande lydelse:

Eftersom tre betänkanden från olika utredningar rörande styrmedel inom energiområdet nyligen har remissbehandlats och en proposition om energibeskattningsens utformning har aviserats, finner utskottet det vara angeläget att hithörande frågor behandlas i ett sammanhang. De skäl som anförts i propositionen för att nu ändra beskattningen av vissa etrar finner utskottet vara otillräckliga för en särbehandling. Mot bakgrund härav avstyrker utskottet bifall till propositionen i denna del och motion 1101 yrkande 2 och tillstyrker bifall till motion 1740.

Även i övrigt är utskottet av den uppfattningen, att de beskattningsprinciper som tillämpats på bensin- och motoralkoholområdet de senaste åren bör ligga fast i avvaktan på den aviserade propositionen om ändring av energibeskattningen.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1740 och med anledning av motion 1982/83:1101 yrkande 2 avslår proposition 1982/83:100 bilaga 14 litt. E punkt 1.

2. Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Björn Molin (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "1101 yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Ett mål för energipolitiken är att vår energiförsörjning i så stor utsträckning som möjligt måste baseras på förnyelsebara energikällor. De positiva effekterna på bytesbalansen och ett minskat oljeheroende är här av avgörande betydelse.

Ett påtagligt bidrag till landets energiförsörjning kan omfattande odling av energigrödor ge. I första hand gäller det spannmål och odling av sockerbeter för etanoltillverkning och raps för tillverkning av rapsolja för motorbränsle. Både etanol och rapsolja i väl avvägd inblandning kan användas i betydande kvantiteter utan nämnvärda förändringar av motorer och distributionssystem.

Det är därför förvånande att regeringen i budgetpropositionen föreslår en kraftig höjning av skatten på etrar av såväl etanol som metanol. Såvitt utskottet kan bedöma är propositionens beräkning av skattebortfallet med nuvarande skatteregler, grovt överskattat. En mer realistisk bedömning av bortfallet är ca 80 milj. kr. i stället för 100 milj. kr. Regeringens förslag innebär en uppenbar risk att strävandena att minska användningen av oljeprodukter försvåras. Enligt utskottet bör istället produktionen och användningen av motoralkoholer stimuleras. Etanol och metanol produce-

rad på inhemsk förnybar råvara bör därför vara skattefri. Importerad metanol och etanol samt alla högre alkoholer och etrar av metanol och etanol bör ha en med bensin per energienhet likvärdig beskattning. Utskottet förutsätter att regeringen i kommande förslag till energibeskattnings av drivmedel utgår från en per energienhet likvärdig beskattning, med undantag för etanol och metanolbaserad inhemsk råvara, som bör vara skattefri. Skattebefrielsen bör dock inte omfatta bränsle som utvinns ur de svenska skiffrarna på grund av de kraftiga miljöstörningar nuvarande teknik ger upphov till.

Satsningen på inhemska bränslen får dessutom även stora regionalpolitiska effekter. Nyttillkommande arbetstillfällen lokaliseras i mycket stor utsträckning till regioner med en sviktande arbetsmarknad. Huvuddelen av tillkommande arbetstillfällen skulle komma skogslänen tillgodo. Satsningar på energiinvesteringar är också en av svensk industris största möjligheter att få nya marknadsandelar.

Med det sagda tillstyrker utskottet bifall till motion 1100 och avstyrker propositionen. Härigenom får även motionerna 356, 707 och 1740 anses tillgodosedda.

dels att utskottet under mom. 1 och 2 bort hemställa

1. att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1101 yrkande 2 och med anledning av motion 1982/83:1740 samt med avslag på proposition 1982/83:100 bilaga 14 litt. E punkt 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört angående beskattningen av metanol och etanol som ej baseras på inhemsk råvara samt alla högre alkoholer och etrar av metanol och etanol,
2. att riksdagen med bifall till motion 1982/83:1101 yrkande 1 samt med anledning av motionerna 1982/83:356 och 1982/83:707 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört angående beskattningen av metanol och etanol baserade på inhemska förnybara råvaror.